

[O Kornjačama](#)

Category : [Ostalo](#)

Published by Marijan on 09-Jul-2008 19:40

Općenito o kornjačama

Kornjače (Testudines, ranije Testudinata i Chelonia) postoje već duže od 250 milijuna godina. Na Zemlji postoji malo manje od 300 različitih vrsta i od prilike 450 podvrsta. Od toga su sedam morskih, od prilike 250 vrsta živi u slatkoj vodi ili žive terestrično kao na primjer *Geoemyda spengleri*, *Terrapene carolina*, i slično, a ostatak živi na kopnu. Kornjače se ubrajaju u gmazove i bile su na Zemlji još prije nego što su se razvili veliki dinosauri. Sposobnost prilagođavanja kornjača, živi su najbliži srodnici krokodili i ptice, osigurala im je postojanje do današnjih dana.

Emys blandingii

Geoclemys hamiltonii

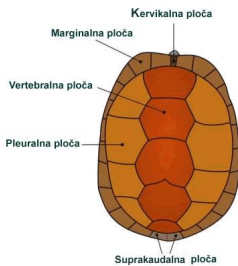
Rasprostranjenost

Sa izuzetkom polarnih područja, kornjače žive na svim kontinentima, u pustinjama morima, rijekama, močvarama i na kopnu, a najviše ih ima u područjima umjerene klime i tropa. Naročito su brojne vrste u sjevernoj i južnoj Americi i Jugoistočnoj Aziji.

Obilježja

Oklop: sve kornjače se odlikuju oklopom koji je u životinjskom svijetu jedinstven. Sastoji se od leđnog (karapaks) i trbušnog (plastron) dijela, koji su međusobno

spojeni svojevrsnim koštanim "mostom". U svom donjem dijelu oklop je masivne koštane grade, koji se razvio od kraljevačnice, rebara i karličnih kostiju. Preko tog koštanog sloja nalazi se sloj kože. Kod kornjača s tzv. mekim oklopom je taj sloj kožast, dok se kod ostalih vrsta preko kože razvio tipičan pločasti oklop građen od kreatina. Ploče se dijele na grupe (leđne, postrane, rubne, repne itd ovisno na kojem dijelu se nalaze), ali se vrlo često događa da se neki primjerak izleže s nekim abnormalnostima tih pločica. To se događa kako u prirodi tako i u uzgoju, a čini se, da su uzrok neki uvjeti u razdoblju inkubacije jaja.

Prehrana: Suvremene kornjače nemaju zube. Raspolažu snažnim "aparatom" za hranjenje koji se razvio od eljusnih kostiju. Fosilne kornjače još imaju zube, ali su se tijekom evolucije izgubili a zamijenjeni su preoblikovanim eljustima. Kao i svi drugi gmazovi ni kornjače ne žvažu hranu nego gubicom otkidaju komade, pomažući si pri tome prednjim udovima.

Kretanje: I na kopnu i u vodi kornjače se kreću krivudavo - tipično za gmazove. Pri tome se oslanjaju na oklop što im u vodi smanjuje potrošnju energije. Na kopnu njihovo kretanje često djeluje vrlo nespretno. Morskovodnice su razvile meku gmazovima jedinstven način kretanja. Mašu prednjim udovima koji su se razvili tako da jako podsjećaju na peraje. Na taj način pod vodom postižu dosta veliku brzinu uz optimalnu potrošnju energije, što im omogućuje prevaljivanje velikih udaljenosti. I udovi kopnene i slatkovodne kornjače pokazuju, da su se prilagodili svom životnom prostoru. Tako se kod većine može utvrditi povezanost s vodom jer imaju manje ili više izrađene plivačke košalice.

Veličina: Pored velikog broja vrsta čija se veličina kreće između 10 i 30 centimetara, tu su još i morske kornjače, i divovske kornjače s otoka Galápagos i sa Sejšela čija dužina oklopa može doseći i više od metra.

Osjetila:

- Kornjače vide jako dobro, a u mraku bolje nego ljudi. I bolje razlikuju boje od ljudi jer, kao i svi gmazovi imaju četiri receptora za vid. Kretanjem očnih jabučica postiže i prostorno i panoramsko vidno polje.
- Naročito im je izrađeno osjetilo mirisa. Kad se vidi kornjaču kako izrađeno "pumpa" vratom, to ne znači da je zapuhana od napora, nego da upravo "njuška" jer se njen organ njuha nalazi u grlu. Mirisom raspoznaje jestivu hranu a i prepoznaje tlo u koje može zakopati svoja jaja.
- Kornjače nemaju vanjsko uho. Ne čuju ni približno tako dobro kao ljudi. Umjesto toga, osjete duboke vibracije u svojoj okolini.

Glasanje: Osim tijekom parenja, kornjače su uglavnom nijeme. Izuzetak je reakcija na strah: uvlači glavu u oklop i pritom ispušta siktav glas koji podsjeća na frktnje. Kad traže mjesto pogodno za polaganje jaja, ženke se glasaju slično kao mužjaci tijekom parenja. Taj glas nalikuje stenjanju.

Inteligencija: Spoznajne sposobnosti kornjača mogu se mjeriti s onima drugih gmazova. Tako pamte mjesta s hranom, kao i putove za bijeg. Imaju izrađeni i osjećaj za orijentaciju, ali ne tako dobro kao sisavci. Najinteligentnija Kornjača je vjerovatno Američka Glyptemys insculpta. Predpostavlja se da se njena inteligencija može usporediti sa inteligencijom štakora

Dužina života: Ovisno od vrste Kornjače mogu živjeti jako dugo. Divovske kornjače s otocja Galápagos mogu doživjeti i više od 200 godina. Neke američke kornjače žive duže od 100 godina i time, s razlogom, uvažuju glas Metuzalema u svijetu životinja. Neki primjerci su dokazano doživjeli starost od 180 godina.

Cuora mccordi

Emydura subglobosa

Način života

Tipični dan jedne kornjače sastoji se od potrage za hranom i, kod gotovo svih vrsta, izlaganja suncu. Ovo zadnje služi reguliranju tjelesne temperature kao i, vjerojatno, prihvatanju UV-zracenja. U klimatski umjerenom području pa sve tamo do pustinjaškog godišnja doba određuju životni ritam kornjača. One se zimi zakopavaju ili već prema vrsti traže sklonište pod vodom, gdje idu mjesecima provode dijelom ukočene, "smrznute". Neke se vrste jednako tako povlače i za vrijeme velikih ljetnih vrućina.

Prehrana: Kornjače mogu biti biljojedi kao i mesojedi. Međutim, svima je zajednička potreba za hranom bogatom kalcijem koju trebaju za gradnju oklopa. Da bi mogle resorbirati kalcij, kornjače trebaju vitamin D3. Do danas se ne raspolaže detaljiranim spoznajama o tome, kako kornjače uspijevaju "pokriti" svoju veliku potrebu za vitaminom D3.

Razmnožavanje: Razika između spolova može se relativno lako utvrditi. Spolni otvor se kod ženki uvijek nalazi bliže oklopu nego kod mužjaka. Dok neke vrste kornjača izvan razdoblja parenja već dio godine provode odvojeno po spolovima u različitim ekološkim nišama, u vrijeme parenja nalaze put jedni do drugih. Kod vrsta koje žive u području umjerene klime, vrijeme parenja je u proljeće i u jesen. Kod vrsta koje žive u tropskim i subtropskim područjima, vrijeme parenja ovisi o vlažnosti zraka, što jako otežava uzgoj u kontroliranim uvjetima izvan tih klimatskih područja. Nakon oplodnje, ženka ostaje plodna više godina, čime se može objasniti velika uspješnost kornjača kod